

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Повна назва дисципліни (державною мовою)	Міське пермакультурне фермерство на базі Теплих грядок Розума
Спеціальність	Е2 Екологія
Освітня програма	Екологія
Рівень освіти	Магістр
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс і семестр вивчення	1 курс 1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції 22 год
	Практичні / семінарські / лабораторні заняття 8 год
	Самостійна робота 60 год
Вид індивідуального завдання	-
Форма підсумкового контролю	іспит
Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=20447
Кафедра/циклова комісія	мікробіології, сучасних біотехнологій, екології та імунології
Викладач	Мовчан Валентина Олексіївна, канд. біол. наук https://ibmt.uu.edu.ua/informatsiya-pro-fakultet-2/vikladachi/movchan-valentina-oleksiyivna/
Контактна інформація викладача для консультацій	e-mail: greenragoness16@ukr.net
Анотація навчальної дисципліни:	
<p>Руйнування природних екосистем та безпосереднього середовища проживання – міст і сіл внаслідок загарбницької війни росії проти України – є викликом для всього народу. Необхідно шукати нові підходи до радикального поліпшення всіх аспектів благополуччя. Насамперед – відновлення аграрного виробництва та природних екосистем найбільш раціональними, загальнодоступними та швидкими методами. Для досягнення продовольчого суверенітету безцінним є досвід пермакультури, особливо міської, найважливішим елементом якої є Теплі грядки Розума. Найвищі у світі врожаї з одиниці площі зафіксовані на мініатюрних площах міських пермакультурних господарств, що дає перспективу звільнення сучасних аграрних площ для відновлення природи. Як свідчить багатий міжнародний досвід, міське фермерство, окрім продовольчого забезпечення, має ефект оздоровлення, соціалізації, екопросвіти та відновлення навколишніх екосистем. Поєднання цих усіх складових дозволить Україні максимально швидко вийти з багатофакторної кризи і перейти до сталого розвитку.</p>	
Мета навчальної дисципліни:	<ul style="list-style-type: none"> - формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань та набуття практичних навичок у галузі пермакультури для: <ul style="list-style-type: none"> - зваженого вибору локацій та елементів при створенні інклюзивних міських пермакультурних ферм різного масштабу як самопідтримуваних природоподібних екосистем; - адекватної оцінки потенційного впливу довколишніх техногенних та господарських

	<p>об'єктів на локацію ферми та вибору методів захисту від них;</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання міських пермакультурних ферм як бази для циркулярної місцевої економіки, у досягненні продовольчого суверенітету для себе і громади, отримання прибутку, відновлення довколишніх екосистем, ведення екопросвітницької та садівничої діяльності на засадах пермакультури і глибинної екології; - використання міських пермакультурних ферм для ефективної взаємодії, соціалізації та відновлення всіх аспектів здоров'я різних категорій людей.
<p>Мета орієнтована на формування компетентностей</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при виконанні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій, та характеризується гнучкістю і невизначеністю умов та вимог.</p> <p>ЗК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 4. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.</p> <p>ЗК 8. Здатність до ефективної взаємодії з людьми з особливими потребами в інклюзивному середовищі та у професійній діяльності.</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.</p> <p>ФК 5. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.</p> <p>ФК 7. Здатність до організації робіт, пов'язаних із оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ФК 8. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК 9. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.</p> <p>ФК 11. Здатність оптимізувати та/або відновлювати екосистеми пермакультурними методами.</p>

	<p>ФК 12. Здатність конструювати пермакультурними методами екосистеми різного масштабу з інтегрованими оздоровчими низькокодглядними садами різного функціонального призначення та використовувати їх для відновлення фізичного, ментального, психологічного та психічного здоров'я, для соціальної реабілітації та досягнення продовольчого суверенітету.</p> <p>ФК 13. Здатність проводити екопросвітницьку та екоосвітню діяльність на засадах глибинної екології та пермакультури.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>ПРН 5. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проєктів із урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.</p> <p>ПРН 8. Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.</p> <p>ПРН 9. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПРН 10. Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.</p> <p>ПРН 13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.</p> <p>ПРН 14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.</p> <p>ПРН 16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов.</p> <p>ПРН 17. Уміти обирати найраціональніші шляхи та ресурси для оптимізації та/або відновлення екосистем пермакультурними методами.</p> <p>ПРН 18. Уміти конструювати пермакультурними методами екосистеми різного масштабу з інтегрованими оздоровчими низькокодглядними садами різного функціонального призначення та використовувати їх для відновлення фізичного, ментального, психологічного та психічного здоров'я, для соціальної реабілітації та досягнення продовольчого суверенітету.</p>

Перелік тем

Тема 1. Міське фермерство – розвага чи необхідність?

«Сади перемоги» часів Другої світової війни. Сучасні тенденції міського фермерства. Труднощі та пективи. Якість продукції. Обґрунтованість рішення про створення урбоферми з урахуванням нційного впливу техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля та новітніх принципів і дів захисту навколишнього середовища. Необхідність інклюзії. Пермакультурне міське фермерство – аціональніший шлях для відновлення та оптимізації міських екосистем. Міські пермакультурні ферми за екопросвітницької та екоосвітньої діяльності для різних верств населення.

Тема 2. Розвиток міського пермакультурного фермерства в Україні та світі

Критичне осмислення екологічних проблем сучасного міста й села. Необхідність «зеленого переходу» емонстраційних об'єктів для доведення знань та власних висновків до фахівців та нефахівців. оманітність форм та спільні принципи пермакультурних ферм світу. Кліматичні особливості. Кращий ід. Пермакультурні господарства України: успіхи та ризики. Необхідність нових підходів у сучасних асах змін клімату для вибору оптимальної стратегії господарювання та природокористування в кності від екологічних умов міста, новітніх принципів та методів захисту навколишнього середовища.

Тема 3. Технології міського пермакультурного фермерства

Вибір локації та підготовка території. Необхідність досягнення консенсусу з місцевими жителями та ою, для чого потрібно зрозуміло і недвозначно роз'яснювати переваги пермакультурного фермерства ґрунтування своїх дій до фахівців і широкого загалу. Порядок організації робіт, пов'язаних із оцінкою огічного стану території та захистом прилеглих екосистем. Оцінка та врахування рівня негативного ву природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на локацію ферми. Теплі грядки ма різних модифікацій. Контейнерне вирощування. Інтенсивний модульний лісосад на базі ТГР. икальні конструкції. Використання новітніх та давніх технологій уловлювання і фіксації вологи.

Тема 4. Теплі грядки Розума для міського оздоровчого садівництва

Значення оздоровчого садівництва для відновлення України. Світовий досвід створення та ристання терапевтичних садів. Терапевтичний сад як елемент міської пермакультурної ферми. ваги технології ТГР для створення інклюзивних низькодоглядних стійких природоподібних садів. рення методами пермакультури екосистем різного масштабу з інтегрованими оздоровчими кодоглядними садами різного функціонального призначення та використання їх для відновлення чного, ментального, психологічного та психічного здоров'я, для соціальної реабілітації та досягнення овольчого суверенітету.

Тема 5. Закриті системи рослинництва

Теплиці, вегетарії та інші системи закритого ґрунту: переваги та труднощі. Досвід пермакультури та иток даного напрямку в Україні. Переваги закритих систем в умовах кліматичної нестабільності. юзивні закриті системи як необхідний елемент терапевтичного садівництва для осіб із ПТСР. ирення асортименту рослин, додаткові можливості ароматерпії та кольоротерапії. Досвід онального ботанічного саду ім. М.М. Гришка. Перспективи заглиблених та підземних конструкцій в асах зміни клімату.

Тема 6. Теплі грядки Розума на водних об'єктах міста

Сучасний стан водних об'єктів Києва. Можливі шляхи підвищення екологічного потенціалу міських йм. Чинампа, плаваючі клумби та облаштування берегової зони методами пермакультури. уктивний потенціал водно-болотних угідь та методи його неруйнівного використання. Психологічне ікрокліматичне значення водних об'єктів. Перспективні культури для вирощування на водній фермі. мпа як екологічно безпечна локація для вирощування агресивних інтродуцентів. Принцип збереження о-болотних угідь при господарському використанні.

Тема 7. Лісосад та ліс Міявакі у місті

Основні принципи технології лісу Міявакі. Світовий досвід створення та використання. Ліс Міявакі з рованими Теплими грядками Розума та використанням плодкових культур – додаткові вигоди. Модифікації модульного лісосаду та лісу Міявакі у населених пунктах у залежності від мети створення та агричних умов. Основні помилки при створенні лісів Міявакі. Важливість даної технології для ефективного відновлення України у контексті протидії змінам клімату та досягнення сталого розвитку.

Тема 8. Вертикальні ферми

Сучасний розвиток вертикального фермерства: вигоди та недоліки. Вертикальні ферми на базі ТГР як найбільш перспективний напрям розвитку міського фермерства. Асортимент рослин для вертикальних ферм на базі ТГР. Ферми на даху та об'єднані з аквакультурою. Особливості інсоляції та інших екологічних факторів в залежності від висоти розміщення. Перспективи культивування особливо цінних культур в умовах міста. Можливості використання покинутих технологічних споруд та частково зруйнованих будівель для створення вертикальних пермакультурних ферм у повоєнному відновленні. Балконні мініферми для забезпечення. Вертикальні пермакультурні ферми на базі ТГР – сучасний ресурс для розвитку сільництва.

Тема 9. Міське пермакультурне фермерство у навчальних, медичних та спеціалізованих закладах

Екоосвітнє та просвітницьке значення ТГР. Досвід запровадження ТГР у дитячих садках, школах та інших закладах соціального захисту України. Продовольче самозабезпечення у деяких монастирях України. Особливий досвід використання городництва та садівництва для відновлення та соціалізації осіб із ПТСР, психічними розладами, органічними ураженнями ЦНС, відхиленнями фізичного розвитку, ув'язненими та іншими. Перспектива використання ТГР для розвитку терапевтичних садів у медичних, пенітенціарних, реабілітаційних та інших закладах України. Різноманітність модифікацій ТГР для забезпечення широкого спектру потреб різних категорій користувачів.

Тема 10. Місто-сад: пермакультурний дизайн міської екосистеми

Місто-сад – образ «міст майбутнього» у світовому масштабі. Оздоровчий ландшафт як основа дизайну міської екосистеми. Принцип «зеленого каркасу» міста. Сучасні технології вирощування садового матеріалу з потрібними властивостями. Використання кольорових варіацій рослин для створення бажаного мікроклімату та оздоровчого впливу на жителів. ТГР як джерело родючості ґрунту та продукції. Ліси Міявакі як акумулятори біорізноманіття. Покроковий план дизайну міської екосистеми з інтегрованими пермакультурними фермерськими господарствами та терапевтичними садами.

Тема 11. Перспективні напрямки міського фермерства та циркулярної економіки для повоєнного відновлення

Міське фермерство як елемент міської екосистеми. Розвиток соціальної складової за рахунок впровадження замкнених циклів вирощування та споживання продукції у межах мінімальних локацій. Підвищення рівня здоров'я користувачів як індикатор правильності вибору методів роботи. ТГР як інструмент, який дає можливість проводити екопросвітницьку та екоосвітню діяльність на засадах циркулярної економіки та пермакультури. Принципи підбору культур та супутніх рослин у залежності від місця в місті України. Можливості розширення асортименту за рахунок створення мікрокліматів.

Рекомендовані джерела:

- 1. Агроєкологія та пермакультура:** продовольча безпека, повоєнне відновлення, нульове забруднення, сталий розвиток: підручн. Видання друге, перероблене й доповнене./ П. Є. Арданов, Т. В. Герасько, О. С. Дем'янюк та ін.; за ред. П. Є. Арданова. К. : Талком, 2026. 340 с. Режим доступу: https://uu.edu.ua/upload/Nauka/naukovi_vydannia/pidruchnik_agroekologija_permakultura.pdf
- 2. Мовчан В.О., Розум В.М.** Інтенсивний модульний лісосад на базі Теплих грядок Розума : метод. посібн. Видання друге, перероблене й доповнене. / В. О. Мовчан, В. М. Розум. К. : Талком, 2024. 32 с.
- 3. Мовчан В.О., Розум В.М.** Інтенсивний модульний лісосад на базі Теплих грядок Розума : метод. посібн. / В. О. Мовчан, В. М. Розум. К. : Талком, 2022. 20 с. Режим доступу: https://ibmt.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/lisosad_ukr.pdf.
- 4. Соціоекономічний потенціал агроєкології :** монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф., акад. НАН України О. М. Бородіної ; НАН України, Державна установа «Інститут економіки та прогнозування

Національної академії наук України». Електрон. дані. Київ, 2025. 308 с.; табл., рис. ISBN 978-617-14-0473-1 (електронне видання) Режим доступу:

<https://ief.org.ua/publication/monohrafii/2025/socioekonomichnyy-potencial-ahroekolohii>

5. Дяченко-Богун М. М., Гомля Л. М., Шкура Т. В., Красовський В. В., Рокотянська В. О., Сагайдак В. Р. НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЯ МІСЬКИХ СИСТЕМ». Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. 139 с. Режим доступу:

http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/27864/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC_%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf

6. ОСНОВИ ОРГАНІЧНОГО РОСЛИННИЦТВА. Електронний посібник. Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти, 2022. Режим доступу:

https://vukladach.pp.ua/MyWeb/manual/agronomija/Organic_crop_production/Organic_crop_production/Golovna/Golovna.htm

7. Збірник освітніх кейсів з охорони довкілля та ресурсозбереження в повоєнній аграрній галузі: практичний посібник / Герлянд Т. М., Дрозіч І. А., Каленський А. А., Лапа О. В. – Київ: Інститут професійної освіти НАПН України, 2024. – 187 с. Режим доступу:

https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743511/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%BA%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%96%D0%B2_%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%B0%20%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%83%D0%B7%D1%8C.pdf

8. Географічні основи ландшафтного проєктування та дизайну: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / Мендерецький В. В., Матуз О. В., Недільська У. І., Придеткевич С. С.

Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 234 с. Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7543/Neohrafichni-osnovy-landshaftnoho-proiektuvannia-ta-dyzainu.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

9. Хахула В.С., Хрик В.М., Лозінська Т.П., Левандовська С.М., Кімейчук І.В. Рекультивация агроландшафтів методами інноваційного агролісівництва : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 205 Лісове господарство. Біла Церква, 2024. Режим доступу: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/12532/3/posibnik_recultivatsiya.pdf

11. Навчальні матеріали ГС «Пермакультура в Україні». Режим доступу: <https://www.permaculture.in.ua/index.php/uk/navchannia-ua/video-ua>.

12. Інтеграція зеленої та соціальної інфраструктури: соціальний центр мікролісу в Римі <https://www.academia.edu/2997-6006/3/1/10.20935/AcadEnvSci8128>

13. Найповніший посібник з регенеративного землеробства та здоров'я ґрунту – Engineering Earth. Режим доступу: <https://heartland.io/uk/sustainability-news/the-ultimate-guide-to-regenerative-agriculture/>

10. World Permaculture Association. The Food Forest Revolution: Nurturing Edible Ecosystems for the Future. Режим доступу: <https://worldpermacultureassociation.com/food-forests-faq>

Рекомендовані курси для поглибленого вивчення дисципліни (неформальна освіта):

Екологічна безпека та ризики для громад і територій в умовах війни:

<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/environmental-security-and-risks/>

Система оцінювання результатів навчання:

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS. Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру. Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче. Кожний модуль включає бали за поточну

роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Накопичування рейтингових балів із навчальної дисципліни:

Поточне тестування та самостійна робота											Сума	Залік*
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	Не більше 100	Не більше 30
25		25		25				25				

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів.

*- залік складається у випадку, коли здобувач освіти не набрав необхідну кількість балів для автоматичного заліку, або ж хоче підвищити свій бал.

Оцінка за залік: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Політика курсу:

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми, відрахування.

Комунікаційна політика

Здобувачі освіти повинні мати активовану пошту. Обов'язком здобувача освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації у Viber-групі, у розділі сповіщень на платформі Moodle. Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача освіти є

робота з дистанційним курсом «Міське пермакультурне фермерство на базі Теплих грядок Розума». Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту кафедри.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі освіти мають відвідувати лекційні та практичні (семінарські) заняття. Відсутність на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт чи будь-якому іншому заході, який можна віднести до заходів, що сприяють розвитку здобувачів освіти і поліпшенню іміджу університету (інституту/коледжу). При дистанційній чи змішаній формах організації освітнього процесу відвідуваність занять стає тотожною відвідуваності та активності здобувача освіти (виконанню завдань).

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі освіти мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач освіти, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогалину, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач освіти не згоден із оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

Бонуси

Здобувачі освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання / до підсумкової оцінки.

Силабус відповідає змісту ОПП «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти (а саме: відповідність назві дисципліни, кількості кредитів, формі підсумкового контролю, набору компетентностей і результатів навчання) спеціальності «Екологія», яка пройшла процедуру рецензування стейкхолдерами. Силабус затверджено на засіданні кафедри, протокол від «29» серпня 2025 р. № 1.

ПОГОДЖЕНО:

Директор Інституту біомедичних технологій
Університету «Україна»

Валентина МОВЧАН

Завідувач кафедри мікробіології, сучасних біотехнологій, екології
та імунології
Університету «Україна»

Тетяна ТУГАЙ